

Михайло Харламов

доктор історичних наук, професор
(*Національний університет
цивільного захисту України, м. Харків*)

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ФОРМУВАННІ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ 1920-Х РОКІВ

Слід сказати, що на початку становлення радянської демократії в Україні принципу верховенства права урядовці намагалися все ж таки дотримуватися, хоча й з певними обмеженнями.

Формування законодавчої бази системи протипожежної боротьби з принципом верховенства права продовжувалося на початку 1920 року. Питання боротьби з пожежами були відображені у положенні про сільські ради (Декрет ВЦВК від 15 лютого 1920 року). Зокрема, на сільські ради було покладено спостереження за справністю пожежних машин, вжиття профілактичних протипожежних заходів, боротьбу з вогняною стихією [103, с. 93].

Протягом 1920 року спостерігалася тенденція залучення пожежних працівників до «непожежних» робіт. Це намагалися змінити декретом від 12 березня 1920 року. Згідно нього, на пожежних «могли бути покладені лише роботи, що відносилися безпосередньо до пожежної справи, а саме: 1. Виїзди на пожежі. 2. Прибирання службових приміщень 3. Надання допомоги населенню при катастрофах, наприклад при повенях, обвалах. 4. Несення караульної служби в театрах, складах і інших місцях за умови поповнення штату для цієї мети». Це підтверджувалося телеграмою Головного комітету праці від 15 березня 1920 року усім губернським комітетам праці про те, що пожежних могли залучати лише до робіт, пов'язаних з їх фахом [371, арк. 1].

У травні 1920 року відбувся з'їзд радянських робітників пожежно-страхового відділу, на якому обговорювалися та пропонувалися законодавчі ініціативи у пожежно-страховій справі, на якому були присутні й представники українських пожежних органів управління. До складу учасників з'їзду входили: представники губернських виконавчих комітетів, президій губернських раднаргоспів, губернських земельних відділів, відділів тваринництва, члени професійної спілки пожежних та губернських об'єднань пожежних добровольців, повітових комітетів у справах боротьби з вогнем (де вказані організації були створені). До участі у з'їзді були запрошені представники губернських пожежно-страхових відділів та представники вищих органів влади і управління: Президії Вищої ради народного господарства (ВРНГ), НКВС, Наркомату шляхів сполучення (НШС), Наркомату фінансів, Наркомату державного контролю, Головного комітету будівельних матеріалів, Головного комітету суднобудування, Центрального

відділу тваринництва [649, арк. 40].

Вищезгадані учасники з'їзду мали повноцінне право голосу при прийнятті рішень. Право дорадчого голосу мали представники повітових ПСВ, усі працівники пожежної справи у разі їх узгодження з місцевою владою. Рішення Першого з'їзду працівників пожежно-страхових відділів ВРНГ про розвиток вогнеборчої справи суттєво вплинули на законодавчу базу системи пожежної охорони в УСРР у подальших роках, навіть не зважаючи на те, що уже влітку 1920 року пожежна охорона була передана до Наркомату внутрішніх справ.

Таким чином, становлення принципу верховенства права у формуванні законодавчої бази України у сфері пожежної безпеки в Україні на початку 1920-х років мало позитивний ефект для всієї законодавчої бази пожежної охорони в Україні у зазначений період. Однак, на жаль, з початком 1930-х років все змінилося кардинальним чином. Пожежна охорона увійшла до створеного за новими правилами наркомату внутрішніх справ, пожежні як і усі інші громадяни УСРР та СРСР були позбавлені захисту та забезпечення своїх прав як громадян, так і професійних працівників.

Оксана Царевич

суддя

(Печерський районний суд міста Києва)

ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЩОДО НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ НА МУНІЦИПАЛЬНОМУ РІВНІ

Належна формалізація і збільшення прозорості процедур створять якісні механізми реалізації прав особи в процесі надання публічних послуг.

Формалізація надання публічних послуг означає необхідність чіткого та детального регламентування. Процедура надання публічних послуг повинна ґрунтуватися на таких засадах: а) цілісність адміністративної послуги; б) «єдине вікно».

При встановленні процедури надання адміністративної послуги необхідно орієнтуватися на кінцевий результат та не допускати «подрібнення» адміністративної послуги. Із таким підходом пов'язана реалізація ідеї «універсамів послуг» [1], що дозволяє:

по-перше, особі в одному місці отримати всі або найбільш поширені адміністративні послуги, які надаються на певному адміністративно-територіальному рівні;

по-друге, вести прийом громадян протягом усього робочого часу;

по-третє, організувати оплату послуг на місці тощо.

Для цього на першому етапі необхідно заохочувати співпрацю органів